

Resume:

Dansk uden for Danmark - en projektbeskrivelse

Karoline Kühl
Københavns Universitet

Historiske begivenheder har ført til at der tales/blev talt dansk af andre end dem der bor i selve Danmark. Der findes i dag tosprogede områder uden for Danmark, hvor dansk bruges til dagligt (Færøerne, Grønland), og sproget er før i tiden blevet talt i endnu større omfang, senest på Island. Ikke desto mindre har den danske sprogforskning næsten udelukkende fokuseret på variation i sproget inden for landets grænser. Der mangler helt danske modstykker til de meget tidlige beskrivelser af Amerikasvensk (Hasselmo 1974) og Amerikanorsk (Haugen 1953), og der findes kun begyndende forskning omkring færødisk. Det kontaktlingvistiske projekt 'Dansk uden for Danmark', som præsenteres i dette oplæg, har som mål en systematisk og sammenlignende analyse og kortlægning af tre af de varieteter af dansk, der er opstået som resultat af dansk i kontakt med et beslægtet vest- eller nordgermansk sprog: Færødisk, sydslesvigdansk og amerikadansk. Projektet vil indkredse tilblivelsesbetingelserne for de tre varieteter af dansk, undersøge dem på en solid og omfattende empirisk basis og belyse sammenhængen mellem tilblivelsesbetingelserne og varieteternes udformning. Derudover skal den synkrone sprogkontakt på Færøerne, i Sydslesvig og i USA sættes i perspektiv mod den diakrone udvikling af dansk i Norge og på Island. Her er resul-

tatet af udviklingen til dels kendt, mens den synkrone kontakt stadig er under udvikling. I oplægget præsenteres projektet konception, datagrundlag, forarbejder og planlagte analyser.

Litteratur

Hasselmo, N. (1974) *Amerikasvenska*. En bok om språkutvecklingen i Svensk-Amerika.

Lund: Berlingska Boktryckeriet *Skrifter utgivna av Svensk språknämnden*, 51.

Haugen, E. (1953) *The Norwegian Language in America*. The American Dialects of Norwegian. Philadelphia: Philadelphia University Press.